

ค

ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กับสหภาพยุโรป (European Union: EU) มีความร่วมมือกันมากขึ้นภายหลังที่ทั้งสองฝ่ายได้มีการลงนามความตกลงว่าด้วยความสัมพันธ์และความร่วมมือรอบด้านระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปและรัฐสมาชิก (Thailand-EU Comprehensive Partnership and Cooperation Agreement :Th - EUPCA) และผู้บริหารสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) และเจ้าหน้าที่ได้มีการหารือกับผู้แทนสหภาพยุโรปอย่างต่อเนื่องภายใต้โครงการ Enhancing Security Cooperation in and with Asia หรือ ESIWA ซึ่งปัจจุบันใช้ชื่อว่า “โครงการ ESIWA+” เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากสหภาพยุโรป โดยองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมนี (GIZ) และองค์กร Expertise France ของฝรั่งเศส เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกรวมทั้งประเทศไทย ใน 4 ด้าน (Thematic) ได้แก่ ความมั่นคงทางทะเล ความมั่นคงทางไซเบอร์ การบริหารจัดการวิกฤต และการต่อต้านการก่อการร้ายและความรุนแรงสุดโต่งโดยความร่วมมือต่างๆ ได้มีการหารือระหว่างรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (นายรัชกรณ นภาพรพิพัฒน์) และผู้แทนสหภาพยุโรปประจำประเทศไทยอย่างต่อเนื่องในฐานะที่ไทยเป็นประเทศสมาชิก (1 ใน 7 ประเทศสมาชิกในโครงการ) และเป็นที่ตั้งสำนักงาน ESIWA ประจำภูมิภาคเพื่อจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อาทิ การสัมมนา Sharing Good Practices to Respond to Cybercrime เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2566 EU – Thailand Workshop on Multi – Sectoral Strategies for Preventing and Countering Violent Extremism เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2567 ณ โรงแรมอมารี กรุงเทพฯ โดยต่อมา EU ได้ขยายห้วงเวลาการดำเนินงานโครงการ ESIWA ออกไปอีกโดยใช้ชื่อว่า ESIWA+ ให้มีความสำคัญกับ 3 Pillars ประกอบด้วย Policy dialogue support, Peer-to-peer capacity building, Public diplomacy และกำหนดความร่วมมือ 4 Thematic Areas (Counter-terrorism & preventing violent extremism (การต่อต้านการก่อการร้ายครอบคลุม Emerging technologies (unmanned aerial systems, 3D-printed weapons, Counter terrorist financing Multi-stakeholder coordination Women in counterterrorism law enforcement Online extremism & counter engagement, Chemical, biological, radiological & nuclear (CBRN) risk management) ส่วนการป้องกันแนวคิดสุดโต่งนิยมความรุนแรงครอบคลุม Prisoner management, rehabilitation and reintegration Gender Sensitivity & Responsiveness Human Rights Crisis management (Common Security and Defence Policy (CSDP)/peacekeeping (including women, peace & security) & countering hybrid threats (including foreign information manipulation & interference, disinformation) Disaster prevention and response), Cyber security (ครอบคลุม Cyber Diplomacy, Cyber Security, Cyber Crime, Cyber Defence) Maritime security (ครอบคลุม Fight against piracy & illicit activities, Critical Infrastructures, Law of the sea, Naval cooperation, Emerging technologies, Maritime cyber security) และความร่วมมือล่าสุดเมื่อวันที่ 25 - 26 มีนาคม 2568 สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (กองความมั่นคงระหว่างประเทศ และ กองความมั่นคงทางทะเล) กระทรวงการต่างประเทศ (กรมยุโรป) คณะผู้แทนสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย และสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย ร่วมกันจัดงานสัมมนาในหัวข้อ

โดยมีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (นายฉัตรชัย บางชวด) เอกอัครราชทูตสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย (นายเดวิด เดลี) และ เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย (นายโอบิตากะ มาซาโตะ) ร่วมกล่าวเปิดการสัมมนาฯ โดยการจัดงานมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการหารือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายทะเลและประเด็นอุบัติใหม่ในด้านความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ตลอดจนส่งเสริมเครือข่ายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติด้านความมั่นคง ที่ปรึกษาทางกฎหมาย นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงของประเทศในอินโด-แปซิฟิก และสหภาพยุโรป โดยมีผู้เข้าร่วมจากญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เวียดนาม และ ไทย

สำหรับความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่าง สมช. กับ สหภาพยุโรปในระยะต่อไปที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับ CBRN CoE สืบเนื่องจาก ศูนย์ความเป็นเลิศด้านเคมี ชีวภาพ รังสีวิทยา และนิวเคลียร์รังสีของสหภาพยุโรป (European Union Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Risk Mitigation Centres of Excellence: EU CBRN CoE) เป็นโครงการริเริ่มมีเป้าหมายส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และการป้องกันความขัดแย้ง โครงการมีเป้าหมายมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงและเสริมสร้างการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยจากอันตรายในประเทศหุ้นส่วนของสหภาพยุโรปตามแนวทางที่สมัครใจและขับเคลื่อนด้วยความต้องการของแต่ละประเทศ ปัจจุบันมีสมาชิก 64 ประเทศ (รวมถึงสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ) โดยแต่ละประเทศกำหนดรายละเอียด NFP ดังนี้ 1) Primary NFP 2) Secondary NFP และ 3) National Team Support ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานของ NFP ซึ่ง NFP มีหน้าที่สำคัญ ดังนี้

1) เข้าร่วมการประชุมในฐานะ NFP ประกอบด้วย

- 1 International Meeting of NFPs of EU CBRN CoE ณ กรุงบรัสเซลส์ปีละ 1 ครั้ง เป็นการประชุมระดับนานาชาติของ NFPs จากทั่วโลก ซึ่งการประชุม The International Meeting of the National Focal Point of the European Union (EU) Chemical, Biological, and Nuclear (CBRN) Risk Mitigation Centres of Excellence (CoE) ปีนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 12 -16 พฤษภาคม 2568 ณ บรัสเซล ประเทศเบลเยียม
- 2 CBRN CoE Academy ณ เมืองตูริน อิตาลี ปีละ 1 ครั้ง เป็นการประชุม/อบรม NFPs จากทั่วโลก
- 3 NFPs Round-table Meeting for Southeast Asia ปีละ 2 ครั้ง เพื่อแจ้งความคืบหน้าการดำเนินงานในรอบ 6 เดือน และแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี ระหว่างประเทศสมาชิกในภูมิภาค

2) ประสานสำนักเลขาธิการ EU CBRN CoE ระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของแต่ละโครงการ รวมถึงประสานหรือมอบหมายหน่วยงานต่าง ๆ ของไทย เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

E U CBRN CoE กำหนด แผนงาน/กิจกรรม ในปี 2568 และมีความประสงค์ ขับเคลื่อนกิจกรรมกับประเทศไทยต่อไป อาทิ

Project 98 EMED : Strengthening CBRN medical emergency preparedness and response in Southeast Asia ซึ่งเป็นโครงการสร้างความตระหนักรู้สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องการเตรียมพร้อมทางการแพทย์ CBRN การตรวจจับ การตอบสนอง และแนวปฏิบัติที่ดี และ **Project 106 TEST: Tabletops, Exercises, Simulations, and Trainings** เพื่อฝึกซ้อมการเตรียมการ และการปฏิบัติการตอบสนองต่อภัยคุกคาม CBRN รวมถึง การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับด้าน CBRN สำหรับความร่วมมือกับหน่วยงานของประเทศไทย ในห้วงที่ผ่านมา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (วพ.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ซึ่งเป็นผู้ประสานงานระดับชาติ (National Focal Point: NFP) มีการประสาน สมช. เพื่อพิจารณาเป็นหน่วยงานและผู้ประสานงานระดับชาติแทน (National Focal point: NFP) ซึ่งการดำเนินงานของ EU CBRN CoE มีการจัดโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลความปลอดภัย จากสารเคมี ชีวภาพ รัังสี และนิวเคลียร์ อาทิ การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติและภูมิภาค กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ การฝึกปฏิบัติการ บนโต๊ะ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีเช่น โครงการ SEACHEM ซึ่งเป็นโครงการเพื่อจัดการวัตถุเคมีและขยะที่มีมลพิษในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และโครงการ BIOSEC ซึ่งเป็นการฝึกปฏิบัติการระดับชาติในประเด็นการเตรียมความพร้อมการขนส่งทางการแพทย์

โดยสรุปแล้ว ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างไทยและสหภาพยุโรปผ่านกรอบ ESIPA+ และ EU CBRN CoE เป็นตัวอย่างสำคัญของการเสริมสร้างความมั่นคงรูปแบบพหุภาคีในบริบทของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก โดยมุ่งเสริมสร้างขีดความสามารถของไทยในการรับมือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทั้งด้านไซเบอร์ ทะเล การก่อการร้าย และภัยจากสารเคมี ชีวภาพ รัังสี และนิวเคลียร์ ความร่วมมือดังกล่าวไม่เพียงเป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงแห่งชาติ แต่ยังช่วยเพิ่มบทบาทของไทยในสถาปัตยกรรมความมั่นคงภูมิภาค และส่งเสริมแนวทางการทูตเชิงป้องกัน เสถียรภาพ และสันติภาพตามหลักสากล

ในอนาคต ไทยควรดำเนินงานร่วมกับ EU อย่างเข้มข้นและมีระบบมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนที่มีทักษะสูง การยกระดับโครงสร้างสถาบันด้านความมั่นคง และการเชื่อมโยงความร่วมมือในระดับภูมิภาค-ระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อระบบความมั่นคงแห่งชาติ